

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

PER LES TERRES DE PONENT

Etapa 2: FULLEDA – ERMITA DE SANT BONIFACI CANAL SEGARRA - GARRIGUES – LA FLORESTA

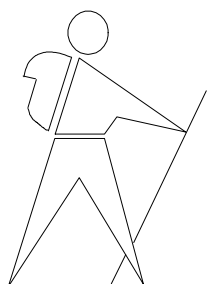
5 de març de 2017

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	7 h
Àrea de servei de Montblanc. Esmorzar.	8 h
Sortida cap a Fulledda.	8 h 30 min
Fulledda. Inici de l'etapa.	9 h
Corral de l'Ametller. Reagrupament.	9 h 50 min
	10 h
Ermita de Sant Bonifaci. Reagrupament.	11 h 20 min
	11 h 35 min
Canal Segarra – Garrigues. Reagrupament.	12 h 10 min
	12 h 20 min
La Floresta. Final de l'etapa.	13 h 10 min
Sortida cap a Montblanc.	13 h 20 min
Montblanc. Dinar.	14 h
Sortida cap a Vilanova.	17 h
Vilanova i la Geltrú.	18 h 15 min

Notes.-

- ** Esmorzarem a l'Àrea de Servei de Montblanc. Dinarem a Montblanc; hi ha restaurants.
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (Condicions meteorològiques, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i **mantingueu sempre contacte visual** amb els que us segueixen; si cal espereu-vos. Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, no correu ni aneu massa lents! **(Penseu que aneu en grup).**
- ** **Atenció:** Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dissabte abans de l'excursió o el mateix diumenge (mitja hora abans de la sortida) **utilitzeu només** el telèfon **609862417 (Manel Vidal).**
- ** Els vocals coordinadors d'aquesta sortida són **Joan Andreu (636466829) i Isidre Poch (692620181).** En tot moment cal respectar les seves indicacions.

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

PER LES TERRES DE PONENT

Etapa 2: FULLEDA – ERMITA DE SANT BONIFACI CANAL SEGARRA - GARRIGUES – LA FLORESTA

5 de març de 2017

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

A partir de Fullela el sender segueix pel fondo dels Pous passant per la font de les Ventoses i la font de la Marieta. Tot seguit puja cap al corral de l'Ametller i després de travessar els plans dels Bertrams baixa per tal de continuar per la carretera secundària que remunta la vall de Vinaixa vers l'Espluga Calba en paral·lel amb la línia de ferrocarril Barcelona – Lleida.

Quan el sender abandona la carretera remunta per anar cap al petit nucli format pel mas de l'Andreu, el mas Escoda i l'ermita de Sant Bonifaci. Més endavant travessa el canal Segarra – Garrigues i per les planes del Clement i del Pubill enllaça amb la carretera LV-2013 la qual segueix fins arribar a la Floresta.

Horari		Distància (km)
Parcial	Total	
0:00	0:00	0,000

Comencem l'etapa d'avui a la plaça de Ramon Santamaria de Fullela situats al seu extrem sud-oest (572 m); baixem pel carrer de la Bassa i ben aviat sortim del poble tot deixant un trencall a banda i banda.

Seguim per un camí amb el sòl asfaltat planejant pel costat del fondo dels Pous que tenim a la nostra esquerra.

0:06	0:06	0,345
------	------	-------

Voregem l'era del Salat que queda a la dreta del camí (560 m).

0:02	0:08	0,520
------	------	-------

Arribem en una cruïlla amb un pal indicador (553 m); hem de rebutjar la branca de la dreta i la que segueix planejant en la direcció que portàvem i continuar per la de l'esquerra que baixa.

0:07

0:15

1,085

Trobem una nova cruïlla amb un pal indicador (504 m); la branca que segueix en la direcció que portàvem és més ampla i s'ha obert recentment i la de més a l'esquerra torna enrera vers el fondo dels Pous; totes dues tenen el sòl de terra. Nosaltres hem de baixar per la que segueix amb el sòl asfaltat.

En arribar al capdavall de la baixada girem cap a la dreta i passem per entremig d'una gran bassa i els petits safareigs de la font de les Ventoses.

0:03

0:18

1,170

Deixem un camí a l'esquerra amb un pal indicador a l'enforcall i per la dreta se'ns uneix el camí més ample que havíem rebutjat abans de baixar a la font (498 m).

El camí, ara amb sòl de terra, va planejant pel costat dels camps situats al llit del fondo dels Pous.

0:05

0:23

1,490

Deixem un trencall que surt cap a l'esquerra per anar vers el pou de Fuleda (491 m); a l'enforcall hi ha un trafo enlairat.

0:04

0:27

1,790

El camí gira cap a l'esquerra, travessa el fondal i un cop a l'altra banda gira cap a la dreta deixant la cabana de l'Elies a l'esquerra (484 m). Poc després trobem una bifurcació amb un petit pal de senyalització a l'enforcall; nosaltres hem de seguir per la branca de la dreta que baixa lleugerament.

Ara tenim els camps del fondal a la dreta; en algun d'ells hi ha plantada vinya.

0:05

0:32

2,210

Deixem un trencall a la dreta i trobem una nova bifurcació (484 m); a la dreta hi ha un pal de senyalització. Hem de seguir per la branca de l'esquerra que puja lleugerament separant-se del fondal; una mica més endavant se'ns uneix una branca de camí procedent del que continua pel costat del fondal.

0:04

0:36

2,490

Arribem en una esplanada on hi ha unes taules, uns plafons explicatius i la font de la Marieta amb un petit bassiol al seu costat (500 m). Seguim endavant pujant lleugerament.

0:02

0:38

2,585

Per l'esquerra se'ns uneix un camí (503 m).

0:02

0:40

2,745

A la dreta deixem la tanca d'accés a una plantació d'oliveres (503 m). El camí va girant cap a l'esquerra per la falda del turó de les Sivines tot vorejant els camps d'oliveres.

Una mica més endavant, a l'altra banda dels camps d'oliveres, una mica enlairades, podem veure-hi les ruïnes el corral de l'Ametller.

0:04

0:44

3,055

Girem cap a la dreta per passar per entremig dels camps d'oliveres d'un petit fondal lateral (515 m); un cop a l'altra banda deixem les restes d'una petita edificació a l'esquerra. Pugem.

0:04	0:48	3,345	Reagrupament
------	------	-------	---------------------

A la dreta del camí, una mica separades, queden les parets que resten del gran corral de l'Ametller (523 m). El camí puja fent un marcat revolt cap a l'esquerra.

0:04	0:52	3,590
------	------	-------

A la dreta deixem l'accés a una petita construcció que queda separada del camí (540 m); uns metres més endavant, per la dreta, se'ns uneix un camí procedent d'aquesta caseta. Planegem pel costat del camp del corral de l'Ametller.

0:03	0:55	3,810
------	------	-------

Fem una curta pujada pel costat d'un talús i en arribar al capdamunt, a la dreta, podem veure-hi una gran excavació que possiblement és per construir-hi una bassa d'emmagatzematge d'aigua (553 m).

Planegem pel costat d'una zona desbrossada.

0:02	0:57	3,910
------	------	-------

Arribem en una bifurcació amb un pal indicador; hem de seguir per la branca de la dreta (557 m). Uns metres més endavant el camí torna a bifurcar i també hem d'anar cap a la dreta.

Voregem altra volta la zona desbrossada i tornem a passar pel costat de la gran excavació. Baixem lleugerament.

Travessem el camp del corral de l'Ametller plantat d'oliveres molt separades una de l'altra.

Més endavant, a la dreta, podem veure els camps del fondal del mas Blanc del Coixet. Més enllà se'ns obre una gran panoràmica a totes dues bandes del camí.

0:12	1:09	4,810
------	------	-------

Deixem un camí que baixa cap a la dreta (529 m).

0:02	1:11	4,970
------	------	-------

Atenció. Després de passar per entremig d'un camp d'oliveres, a la dreta, i un d'ametllers, a l'esquerra, hem de deixar el camí que seguïem i continuar per un que surt cap a l'esquerra tot fent un marcat gir (527 m). *Si ens passéssim aquest trencall al cap de pocs metres arribariem en una bifurcació.*

Cap a la dreta tenim una gran panoràmica. Baixem amb algun tram de fort pendent.

0:09	1:20	5,610
------	------	-------

A l'esquerra, una mica separada del camí, queda la primera de les cabanes del Bertran del Llobero (480 m).

0:01	1:21	5,670
------	------	-------

Deixem un trencall a la dreta (475 m). Anem planejant per entremig dels camps d'oliveres del fondal dels dos Bertrams, el Bertran del Ferrer Vell i el Bertran del Llobero.

0:03

1:24

5,870

A l'esquerra veiem l'altra cabana, aquesta més gran, del Bertran del Llobero (466 m). Ací hem de deixar un caminó poc mercat que surt endavant i continuar pel camí que decanta una mica cap a l'esquerra pel costat de la filada de pedres que delimiten el terreny de la cabana.

Una mica més endavant per la dreta sens uneix un camí i a l'esquerra deixem l'accés a la cabana.

0:02

1:26

6,050

Atenció. En passar per un petit rocallís hem de deixar el camí i baixar cap a l'esquerra per un senderol (462 m).

En algun tram el senderol segueix el curs d'un reguerot. Més endavant fa una marcada ziga-zaga per entremig de grans blocs de roca.

0:06

1:32

6,340

Desemboquem en un camí; hem de seguir-lo cap a l'esquerra (421 m). Baixem i al cap de pocs metres enllacem amb una carretera secundària que va de Vinaixa a l'Espluga Calba; l'hem de seguir cap a la dreta. A la dreta, ran de carretera, queda una petita construcció.

La carretera va pel fondo de la vall de Vinaixa; a l'esquerra, a l'altra banda dels camps que hi ha al llit del fondal, podem veure-hi la línia del ferrocarril Barcelona – Lleida.

0:03	1:35	6,540
------	------	-------

Deixem un camí a l'esquerra que baixa als camps; pugem lleugerament (413 m).

0:02	1:37	6,720
------	------	-------

Per l'esquerra se'ns uneix un camí que puja dels camps (417 m).

0:03	1:40	6,950
------	------	-------

A la dreta deixem una pista que puja vers el racó de Vinuelles i a l'esquerra un camí que baixa als camps (413 m); la carretera gira cap a l'esquerra.

0:01	1:41	7,030
------	------	-------

Deixem un camí a la dreta i una mica més endavant un a l'esquerra (410 m).

0:07	1:48	7,540
------	------	-------

Per l'esquerra se'ns uneix un camí que puja dels camps; en aquest punt també en deixem un a la dreta (408 m). Poc després se'ns separa un per l'esquerra.

0:04	1:52	7,880
------	------	-------

A la dreta queden les restes d'una construcció (396 m); pel seu costat puja un camí vers el racó de Galan. Seguim endavant per la carretera.

0:02	1:54	8,020
------	------	-------

Hem d'abandonar la carretera i baixar vers els camps pel camí que surt per l'esquerra (396 m); en aquest punt hi ha un pal de senyalització.

Travessem el fondal apropant-nos a la línia del ferrocarril.

0:03	1:57	8,210
------	------	-------

El camí passa per sota la línia del ferrocarril i un cop a l'altra banda bifurca (393 m); nosaltres hem d'anar cap a la dreta, per la branca amb el sòl asfaltat.

Pugem lleugerament i girem cap a l'esquerra separant-nos així de la línia del ferrocarril. Passem per entremig d'un camp d'ametllers i d'un d'oliveres.

0:07	2:04	8,620
------	------	-------

Per la dreta se'ns uneix un camí i poc després arribem al petit nucli format pel mas Escoda a l'esquerra i el mas de l'Andreu a la dreta (414 m).

A l'esquerra deixem un camí que passa per entremig de les dependències del mas Escoda; a la dreta hi ha un pal indicador.

0:02

2:06

8,760

Reagrupament

A la dreta del camí hi ha una petita esplanada amb l'ermita de Sant Bonifaci al seu extrem (415 m).

0:01

2:07

8,810

Deixem un trencall a l'esquerra i pocs metres més endavant, també a l'esquerra, les restes del mas de Botero (415 m). Planegem.

A la dreta hi ha els camps del fondal de les Ferreries i més enllà la línia del ferrocarril.

0:03

2:10

9,060

Deixem un camí a l'esquerra (421 m); seguim pel costat del fondal.

0:02

2:12

9,160

Per la dreta se'ns separa un camí (419 m); baixem.

0:05

2:17

9,530

Arribem en una cruïlla múltiple (411 m); hem de rebutjar la primera branca que surt cap a la dreta que és una entrada als camps i també la segona; hem de continuar per la tercera per la dreta (o segona per l'esquerra).

Anem per entremig de camps, pugem lleugerament i més endavant planegem per dins d'un bosquet.

0:10

2:27

10,250

Arribem en una cruïlla (415 m); hem de rebutjar les branques laterals i seguir en la direcció que portàvem. Baixem lleugerament.

0:03

2:30

10,470

Deixem un trencall a banda i banda i travessem un petit fondal per entremig de camps (407 m); un cop a l'altra banda travessem un petit bosquet.

0:03 2:33 10,740

Per la dreta se'ns uneix el camí que puja de la cabana del Viduo (406 m). Pugem lleugerament; cap a la dreta veiem el canal Segarra – Garrigues.

0:03 2:36 10,970

Arribem al capdamunt del talús de la trinxera del canal per on passa un camí transversal (407 m); en aquest punt també arriba un camí per la dreta procedent de la cabana del Salvadoret que podem veure a un nivell inferior. Nosaltres hem d'anar cap a l'esquerra; baixem amb fort pendent i amb el sòl asfaltat.

0:02 2:38 11,130 **Reagrupament**

En arribar al capdavall de la baixada deixem un trencall a l'esquerra i anem cap a la dreta per tal de travessar el canal i els seus camins de servei (396 m).

Un cop a l'altra banda tornem a baixar amb fort pendent; poc després el sòl deixa de ser asfaltat.

0:04 2:42 11,410

Passem per davant d'una curiosa cabana i arribem en una cruïlla (375 m). Rebutgem la branca de la dreta que puja i anem per la de l'esquerra que travessa la capçalera del fondal del racó de Combrai.

0:02 2:44 11,530

Deixem un camí que surt cap a la dreta i travessa el fondal (375 m).

0:08 2:52 12,160

Desemboquem en un camí transversal que ve de la cabana del Viola (366 m); nosaltres l'hem de seguir cap a l'esquerra pujant lleugerament.

Planegem per entremig dels camps d'oliveres de la plana del Pubill i la plana del Clement.

0:05 2:57 12,560

Enllacem amb la carretera LV-2013 que procedent de la N-240 va cap a la Floresta (384 m); enfront

tenim un marge de notables proporcions. Hem de seguir la carretera cap a la dreta baixant lleugerament; davant nostre tenim una magnífica panoràmica.

0:02	2:59	12,720
------	------	--------

Deixem un trencall a l'esquerra que puja i un a la dreta que surt planejant (375 m).

0:02	3:01	12,870
------	------	--------

A l'esquerra queda un camí barrat amb una cadena (373 m).

0:01	3:02	13,000
------	------	--------

Per la dreta se'ns uneix un camí (370 m).

0:03	3:05	13,220
------	------	--------

Deixem un trencall a l'esquerra (364 m); a l'esplanada de la pedrera que tenim a la dreta podem veure-hi grans blocs de pedra.

0:05	3:10	13,600
------	------	--------

Després de deixar un camí molt desdibuixat a l'esquerra passem per davant de l'accés a la pedrera de gres La Plana (353 m).

0:03	3:13	13,790
------	------	--------

A la dreta queda l'entrada a una petita construcció (346 m) i una mica més endavant en deixem una altra a l'esquerra.

0:02	3:15	13,930
------	------	--------

Arribem en un eixamplament de la carretera on hi ha una bifurcació (342 m); rebutgem la branca que baixa cap a cap a l'esquerra i seguim en la direcció que portàvem per anar a passar per sobre de la línia del ferrocarril que veiem davant. A la dreta podem veure-hi l'estació de la Floresta. Un cop passada la línia del ferrocarril baixem.

0:04 3:19 14,260

Al final de la baixada per la dreta se'ns uneix una pista asfaltada (327 m); passem per davant d'una casa.

0:02 3:21 14,400

Desemboquem a la carretera LV-2012 que procedent de Fullea, l'Espluga Calba i els Omellons passa per la Floresta i va cap a les Borges Blanques (324 m); a la dreta hi ha una font.

Hem de travessar la carretera i pujar cap a l'esquerra pel carrer de l'Alcalde J. Torné entrant així al poble de la Floresta.

Deixem el carrer de Sant Blai a l'esquerra i en arribar a la plaça de Mossèn Cinto Verdager hem d'anar cap a l'esquerra pel carrer de Prat de la Riba; travessem el carrer de la Font i passem per davant de l'Ajuntament.

0:06 3:27 14,820

Girem cap a la dreta i arribem a la plaça de la Mancomunitat; en aquest punt finalitzem l'etapa d'avui (328 m).

Equip de preparació (08/02/2017): Joan Andreu, Agustí Poch, Isidre Poch, Josep Torras

Ermita de Sant Bonifaci de Vinaixa

L'ermita de Sant Bonifaci es troba al municipi de Vinaixa, a 6,5 km del nucli urbà. D'estructura gòtica i reformada posteriorment, sembla que al segle XIV ja estava construïda, però la relíquia de Sant Bonifaci no va arribar a Vinaixa fins al 13 de maig de 1682.

El primer cap de setmana de maig s'hi realitza la Festa de Sant Bonifaci. En aquesta, es realitza un concert de rock (Sant Bonifaci Rock) a l'esplanada de la paella el dissabte a la nit i, l'endemà, un aplec popular que compta amb una missa, una ballada de sardanes i un dinar de germanor.

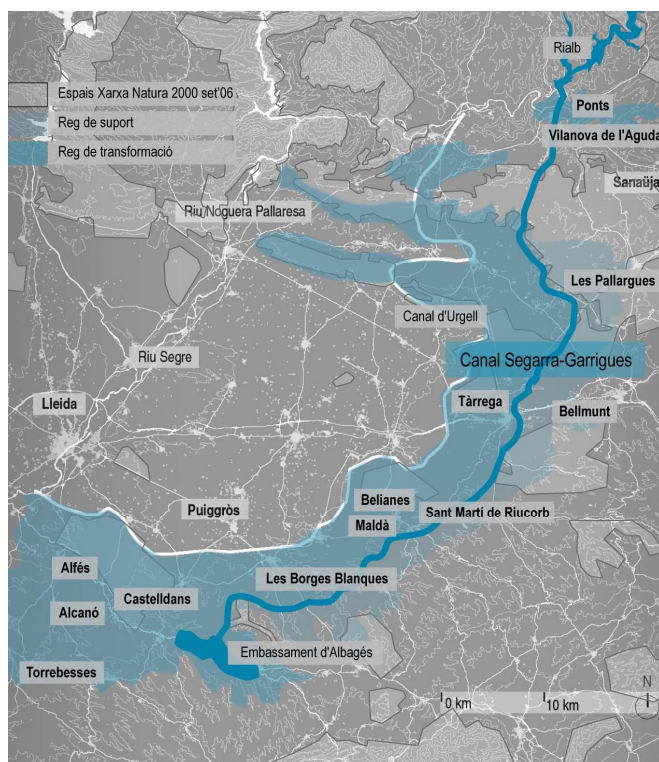
És tradició que es cantin els goigs de Sant Bonifaci per demanar aigua a l'agricultura (*Ja que sou lo protector / de Vinaixa i son veïnat, / gloriós Sant Bonifaci, / guardau-nos de sequedat*).

<https://algunsgoigs.blogspot.com.es/2015/07/goigs-sant-bonifaci-vinaixa-garrigues.html>

Canal Segarra – Garrigues

El canal Segarra – Garrigues és una infraestructura dissenyada per a crear zones de regadiu a les comarques catalanes de la Noguera, la Segarra, el Pla d'Urgell, l'Urgell, el Segrià i les Garrigues, beneficiant 17.000 regants d'una setantena de municipis.

És l'obra hidràulica de Catalunya de més envergadura després del canal d'Urgell (acabat el 1865), del qual n'és una ampliació. La construcció s'inicià el 2002 amb la constitució de l'empresa pública depenent de la Generalitat de Catalunya Reg Sistema Segarra-Garrigues (REGSESA). El primer

tram, de sis km, fou inaugurat al juliol de 2009, i aquest any hom preveia el funcionament complet del canal l'any 2013.

Les principals característiques de què consta el projecte són 84 km del canal principal i 3.500 km de canonades secundàries; la superfície irrigada és de 70.150 ha a partir d'un cabal anual aproximat de 342 hm³/any. Té dos punts de captació, el principal situat al pantà de Rialb (273 hm³/any), i un de secundari al Baix Segre (69 hm³/any). Junt a les zones de regadiu, la Unió Europea ha reservat 40.000 ha de zones especials de protecció d'aus (ZEPA).

La Floresta

El terme municipal de la Floresta, de dimensions molt reduïdes, 5,44 km², forma una franja allargada de N a S a la zona de contacte de la plataforma garriguenca amb el Pla d'Urgell, entre el terme de les Borges Blanques a ponent i el d'Arbeca a llevant; també limita, en un petit sector del SE i el S, amb les poblacions dels Omellons i Vinaixa. El poble de la Floresta és l'únic nucli de població agrupada del terme.

El relleu del municipi és molt homogeni, i les alçades màximes es localitzen al sector meridional (Montros, 494 m) i decreixen lleugerament en direcció N (tossal de l'Arena, 352 m, i Tros del Negret, 341 m). El barranc de Vinaixa, o torrent de la Femosa, passa a tocar del nucli de la Floresta, també en direcció N, mentre que el barranc del Turull travessa el terme en direcció E-W, al sector més septentrional.

El nom actual de la Floresta és molt modern, del segle XIX. Fins aleshores hom conegué el lloc pels Castellots, topònim que fa pensar en un origen romà (les restes aparegudes prop del castell i les d'una calçada del vell camí de Lleida a Tarragona semblen confirmar aquesta suposició, però les del castell podrien ser una continuïtat de la tradició romana feta per picapedrers locals en època medieval).

El cert és que el nom dels Castellots apareix els darrers anys de la dominació àrab, quan el lloc era un bastió (1149) del regne almoràvit de Lleida enfront del de Siurana (que arribava a poca distància de les fortaleses d'Arbeca i Maldà).

El poble de la Floresta és a 316 m d'altitud, vora el torrent de la Femosa, i s'estén al N de la via del tren i del castell. Presideix la plaça una gran creu neogòtica feta amb pedra de les pedreres que es troben al S del terme i que es perllonguen pels Omellons.

El castell de la Floresta, d'estil gòtic, que fou millorat pels Subies al començament del segle XX, forma un sòlid conjunt d'edificis on es destaquen encara bells finestrals coronells, la notable torre quadrada emmerletada i rics teginats. En un extrem s'adossa l'església parroquial de Sant Blai (1760), d'austera façana i campanar de torre quadrada.

A uns 50 m del castell cal destacar el Pou del Gel, que data dels segles XV-XVI. Aquesta construcció és feta totalment de pedra, té forma troncocònica amb una cúpula i una capacitat de 150 m³. Al poble hi ha el Museu de la Pedra, on es poden admirar les obres de Felip Martín, artesà de la localitat.

BIBLIOGRAFIA

- ** Institut cartogràfic de Catalunya
<http://www.icc.cat/>
- ** Enciclopèdia Catalana
<http://www.enciclopedia.cat/>

Agustí Poch, març de 2017

